

Bestemming bereikt!

Beleid voor bewegwijzering Midden-Drenthe

Inhoudsopgave:

Inhoud

1. ALGEMEEN	4
1.1 OPBOUW VAN HET BEWEGWIJZERINGSBELEID	4
1.2 HET NUT VAN BEWEGWIJZERING	4
1.3 WAT IS DE BEDOELING VAN HET PLAN?	5
1.4 GAAT ER IETS MIS ALS ER GEEN BEWEGWIJZERINGSBELEID KOMT?	5
2. Functies van bewegwijzering en belangrijke begrippen.....	6
2.1 Belangrijke begrippen.....	6
3. BASISUITGANGSPUNTEN AAN BEWEGWIJZERING → LANDELIJKE KADERS	7
3.1 EISEN VOOR GOEDE BEWEGWIJZERING	7
3.2 RICHTLIJNEN CROW	7
3.3 HOOFDEISEN	7
3.4 HOOFDEISEN VERDER GESPECIFICEERD	8
3.4.1 Bekendheid met bewegwijzering	8
3.4.2 Gebruik van kleuren	8
3.4.3 Opvallendheid.....	9
3.4.4 Zichtbaarheid.....	9
3.4.5 Leesbaarheid	9
3.4.6 Aantal bestemmingen.....	9
3.4.7 Afstands aanduiding	10
3.4.8 Continuïteitsregel.....	10
3.4.9 Symbolen.....	10
3.4.10 Opnemen van RVV borden in bewegwijzering	10
3.4.11 Toepassing van lokale en specifieke doelen of objecten.....	10
3.4.12 Procedure aanbrengen bewegwijzering	10
3.4.13 Naamborden.....	10
4. PLAATSIJNGSCRITERIA BEWEGWIJZERING	11
5. GEMEENTELIJKE EISEN EN VOORSCHRIFTEN AAN BEWEGWIJZERING EN VERWIJZINGEN	12
5.1 DE ONBEKENDE WEGGEBRUIKER STAAT CENTRAAL	12
5.2 SPAARZAAM OMGAAN MET BEWEGWIJZERING	12
5.3 BEWEGWIJZERING ENKEL MET EEN VERGUNNING.....	12
6. SOORTEN BEWEGWIJZERING.....	13
6.1 HOOFDBEWEGWIJZERING	13
6.2 OBJECTBEWEGWIJZERING	13
6.3 AANVULLENDE SYSTEMEN	14
7. HOOFDBEWEGWIJZERING	15
7.1 WEGEN CATEGORIEËN.....	15
7.1.1 Gebiedsontsluitingswegen.....	16
7.1.2 Erftoegangsweg type A	16
7.1.3 Erftoegangsweg type B	16
7.1.4 Gemeentelijke rotondes	16
7.2 CONCRETE MAATREGELEN HOOFDWEGWIJZERS IN DE GEMEENTE	17
8. FIETSBEWEGWIJZERING.....	18
8.1 FUNCTIONELE FIETSBEWEGWIJZERING	18
8.2 TOERISTISCHE FIETSBEWEGWIJZERING	18

8.3 MAATREGELEN MET BETREKKING TOT FIETSBEWEGWIJZERING.....	19
9. STRAATNAAMBORDEN.....	20
.....	20
9.1 MAATREGELEN MET BETREKKING TOT STRAATNAMEN.....	20
10. OBJECTBEWEGWIJZERING	21
10.1.1 Buiten de kom.....	21
10.1.2 Maatregelen voor objectbewegwijzering buiten de bebouwde kom	22
10.2.1 Binnen de kom	22
10.2.2 Maatregelen voor objectbewegwijzering binnen de bebouwde kom.....	24
11. TOERISTISCHE BEWEGWIJZERING	25
11.1 TOERISTISCHE BEWEGWIJZERING BINNEN DE BEBOUWDE KOM	25
11.2 TOERISTISCHE BEWEGWIJZERING BUITEN DE BEBOUWDE KOM.....	25
11.3 MAATREGELEN VOOR TOERISTISCHE BEWEGWIJZERING	26
12. AANDUIDING VAN ROUTES	26
13. BEDRIJVENTERREINEN	28
14. AANVULLENDE SYSTEMEN.....	29
14.1 INFORMATIEPANELEN	29
14.2 PLATTEGRONDEN EN VERWIJZINGEN NAAR HET CENTRUM EN DE PARKEERTERRAINEN	29
14.3 TOERISTISCHE OVERSTAPPUNTEN.....	30
15. PARTICULIERE BEBORDING.....	31
15.1 VOORWAARDEN VOOR PARTICULIERE BEBORDING.....	31
16. SYSTEMATIEK VAN VERWIJZEN.....	32
17. VOORZIENINGEN DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR VERMELDING OP GEMEENTELIJKE BEWEGWIJZERING.....	34
18. CONCRETE MAATREGELEN EN KOSTEN.....	37
BIJLAGE 1: SYMBOLEN OP OBJECTBEWEGWIJZERING.....	38

1. Algemeen

1.1 Opbouw van het bewegwijzeringsbeleid

In dit rapport wordt allereerst aandacht besteed aan de basiscriteria van bewegwijzering. Dit is onderverdeeld in landelijke en gemeentelijke eisen. Daarna worden de verschillende typen bewegwijzering behandeld. Ook komen een aantal schema's en overzichten aan bod die volgen uit het voorgaande. Er wordt besloten met een hoofdstuk over concrete maatregelen met de financiële consequenties.

1.2 Het nut van bewegwijzering

Bewegwijzering vervult een essentiële functie voor de weggebruiker. Toen er nog geen navigatiesystemen waren, moest een reis gepland worden met behulp van kaarten en stratenboeken. Ook moest er naar de weg gevraagd worden werd de bestemming niet gevonden. Op dit moment zullen er nog bestuurders/reizigers zijn die een reis op een dergelijke manier plannen, maar hun aantal zal naar alle waarschijnlijkheid in de toekomst alleen maar afnemen.

Na de introductie van de computer werden routeplanners ontwikkeld. Langzamerhand zijn ze steeds meer verfijnd en in de huidige tijd kun je kiezen uit legio (online) routeplanners, die inmiddels ook al geïntegreerd zijn op smartphones. Men toetst het vertrek- en het aankomstadres in en de route wordt getoond. Voorbereiding door middel van het bestuderen van de route is niet meer noodzakelijk

In de huidige tijd van navigatiesystemen wordt een reis nauwelijks meer gepland en bestudeerd, zeker voor de korte en middellange reizen. De bestemming wordt ingetoetst en de navigatie leidt je naar de plek van bestemming. Wordt bewegwijzering in de toekomst dan overbodig?

Het antwoord hierop is nee, juist niet. Doordat een reis, door het toenemende navigatiegebruik, steeds slechter voorbereid wordt, blijft goede bewegwijzering noodzakelijk. Ook al wordt er op de navigatie gereden, dan nog zoekt de bestuurder/reiziger continu de bevestiging dat hij/zij op de goede weg zit. Een samenspel tussen navigatie en bewegwijzering. Ook kan het zijn dat de navigatie niet juist functioneert, bijvoorbeeld door een softwarefout, verkeerde kaarten, geen GPS-signaal of onnauwkeurigheid van het systeem. Ook dan is het van essentieel belang dat er goede bewegwijzering is. Het CROW heeft in maart 2010 een onderzoek gepresenteerd waarin wordt vermeld dat zelfs als in de toekomst alle voertuigen zijn uitgerust met navigatiesystemen, de borden en palen langs de weg nodig zijn. Bedenk eens hoe het zal zijn om over de A 28 te rijden zonder dat er ook maar bewegwijzering is, enkel het navigatiesysteem. Dit zal zorgen voor behoorlijke wat onduidelijkheid en dus gevaarlijke situaties.

Toerisme is een speerpunt van de gemeente Midden-Drenthe, prominent vastgelegd in de visiefilm 2020 "Platteland leeft!". We nodigen mensen van buiten onze gemeente uit om naar onze gemeente te komen. Goede bewegwijzering is een uitnodiging! We geven hiermee aan: "u bent welkom en u wordt op een veilige en doelmatige manier naar de plek van bestemming geleid". Goede hoofdbewegwijzering en een goede objectbewegwijzering zijn daarom een visitekaartje van de gemeente.

Ouderen behoeven in het kader van bewegwijzering speciale aandacht. Zij hebben vaak nog niet de toegang tot moderne navigatieapparatuur en gebruiken nog vaak bewegwijzering. Deze moet herkenbaar en uniform zijn, zodat het eenvoudig te gebruiken is.

Doordat er bewegwijzering is kan de weggebruiker de plaats van bestemming goed bepalen en kan ook zien waar hij zich op dat moment bevindt. Dit zorgt voor een vlotte en veilige vervoersafwikkeling. Goede bewegwijzering voorkomt zoeken en opstoppen.

1.3 Wat is de bedoeling van het plan?

Bewegwijzering in de gemeente is op dit moment niet uniform. Dit komt doordat voor de gemeentelijke herindeling de drie gemeente verschillend met bewegwijzering zijn omgegaan. Nadat de herindeling van kracht is geworden, is gedeeltelijk de bewegwijzering van de verschillende gemeenten aangepakt, maar nog niet volledig uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat op een aantal plaatsen de bewegwijzering een rommelige indruk maakt. Vanuit het bewegwijzeringsbeleid volgen een aantal concrete maatregelen die gefaseerd uitgevoerd kunnen worden, met een relatief klein budget.

1.4 Gaat er iets mis als er geen bewegwijzeringsbeleid komt?

Op dit moment is er geen bewegwijzeringsbeleid in de gemeente. Consequentie is dat er vrij ad-hoc wordt gehandeld wanneer bewegwijzering geplaatst of vervangen moet worden. Hierdoor komt de uniformiteit, wat zo belangrijk is bij bewegwijzering, in het geding. Om een totale aanpak van de bewegwijzering te bewerkstelligen is in de eerste plaats beleid noodzakelijk dat concrete maatregelen verantwoordt en in de tweede plaats eenmalig extra budget om deze concrete maatregelen te kunnen realiseren. Na uitvoering is de bewegwijzering voor een aanzienlijke periode weer up-to-date.

2. De drie functies van bewegwijzering en belangrijke begrippen

Zoals reeds vermeld in het beleidsstuk is bewegwijzering ondanks dat men tegenwoordig over eigen bewegwijzeringsmateriaal beschikt van groot belang. Kort samengevat heeft bewegwijzering drie functies

1. *Navigatie* → het volgen van de goede route.
2. *Oriëntatie* → het kunnen bevestigen dat men op de goede route zit of in de buurt van de plaats van bestemming.
3. *Informatie* → laten zien wat voor bestemmingen en voorzieningen er zich in een bepaalde regio bevinden.

Bewegwijzering moet voor alle weggebruikers al deze drie functies behartigen. Dit vraagt om een uitgebreid systeem van bewegwijzering voor zowel autoverkeer, fietsverkeer als overig verkeer. Deze verkeersdeelnemers met de voor hen bestemde bewegwijzering functioneren onafhankelijk van elkaar, maar kunnen elkaar ook aanvullen → bewegwijzering voor specifieke verkeersdeelnemers kan ook door anderen worden gebruikt. Bewegwijzering is dus complex. Zodoende is bewegwijzeringsbeleid noodzakelijk.

2.1 Belangrijke begrippen

- Beslissingswegwijzer: Wegwijzer op of nabij het beslispoint
- Bewegwijzering: Geheel van visuele middelen op, langs of boven de weg dat de weggebruikers in staat stelt hun route te bepalen.
- Bewegwijzeringsbeleid: Voorwaarden waaronder verwijzingen kunnen worden opgenomen op de bewegwijzering.
- Informatiepaneel: Ondersteuningsconstructie waaraan een informatiedrager is bevestigd met daarop kaartmateriaal en aanvullende informatie.
- P-route/P-ring: Route langs de grote parkeerplaatsen en parkeergarages. Hiermee wordt zoekverkeer voorkomen. De route kan als P-route of P-ring worden aangeduid.
- Voorwegwijzer: Wegwijzer op enige afstand voor het beslispoint die informatie geeft over de keuzemogelijkheden.

3. Basisuitgangspunten aan bewegwijzering → landelijke kaders

3.1 Eisen voor goede bewegwijzering

Goede bewegwijzering voldoet aan de volgende eisen:

- Adequaat informeren van weggebruikers
- Reguleren van verkeersstromen
- Voorkomen van zoekgedrag
- Een uniforme aanduiding
- Voorkomen van een wildgroei aan verwijzingen

3.2 Richtlijnen CROW

Door het CROW (Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte) is de publicatie 222: "Richtlijn bewegwijzering" uitgegeven. In deze richtlijn zijn de eisen die gesteld worden aan bewegwijzering opgenomen. Ook heeft het CROW publicatie 262: "Richtlijn toeristische bewegwijzering" uitgegeven. Voor beide publicaties geldt dat zij op hoofdlijnen en technische wijze de eisen voor bewegwijzering beschrijven. Als gemeente Midden-Drenthe conformeren wij ons aan deze richtlijnen, waarbij in dit document voor de locatie specifieke kenmerken van onze gemeente aanvullende eisen worden beschreven. Hieronder wordt kort ingegaan op de relevante onderdelen uit de CROW-publicaties

3.3 Hoofdeisen

De volgende hoofdeisen worden gesteld aan bewegwijzering in de gemeente.

Uniformiteit

In het hele land wordt in soortgelijke situaties op een eenduidige wijze bewegwijzerd. Dit geldt ook voor bewegwijzering in de gemeente Midden-Drenthe. Dit zorgt voor uniformiteit en dus duidelijkheid.

Continuïteit

De verwijzing naar een eenmaal in de bewegwijzering opgenomen doel wordt voortgezet totdat het desbetreffende doel is bereikt of totdat de aanduiding niet meer noodzakelijk is.

Leesbaarheid

Bewegwijzering moet leesbaar zijn. De belangrijkste factoren die de leesbaarheid van wegwijzers bepalen, en daarmee ook het aantal verwijzingen op het paneel, zijn de letterhoogte en het contrast tussen de opschriften en de ondergrond van de wegwijzer. In Nederland wordt het lettertype ANWB-Ee toegepast.

Begrijpelijkheid

De aanduidingen op bewegwijzering moeten begrijpelijk zijn. Dit betekent dat de plaats- en objectnamen algemeen bekend moeten zijn. Er dient zo weinig mogelijk gebruik te worden gemaakt van afkortingen, enkel in zeer uitzonderlijke gevallen.

3.4 Hoofdeisen verder gespecificeerd

Vanuit de hoofdeisen worden de volgende zaken verder gespecificeerd:

1. Bekendheid met bewegwijzering
2. Gebruik van kleuren;
3. Opvallendheid;
4. Zichtbaarheid;
5. Leesbaarheid
6. Aantal bestemmingen
7. Afstandsaanduiding
8. Continuïteitsregel
9. Symbolen
10. Opnemen van RVV-borden in bewegwijzering
11. Toepassing van lokale en specifieke doelen of objecten
12. Procedures aanbrengen bewegwijzering
13. Naamborden

3.4.1 Bekendheid met bewegwijzering

De opschriften op de bewegwijzering moeten zoveel mogelijk overeenkomen met de informatie die de weggebruiker verkrijgt uit andere bronnen zoals wegenkaarten, plattegronden en verkeersinformatie.

3.4.2 Gebruik van kleuren

Er moet een consequente toepassing van de verschillende kleuren voor bewegwijzering worden gebruikt. Dit om een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan een duidelijk bewegwijzeringssysteem. Alle kleuren die gebruikt worden hebben een RAL – code. Dit betekent de volgende kleurcombinaties:

Geografische doelen	Numer stroomweg/autosnelweg
Afritnummers	Numer stroomweg/niet-autosnelweg
Lokale doelen en objecten	Numer gebiedsontsluitingsweg
Wijknamen en -nummers	Stadsroutennummer/erftoegangsweg
Toeristische doelen	Numer E-route
Omleidingen en evenementen	Ringroute
Route gevaarlijke stoffen	Numer - toeristische route
(brom)fietsbewegwijzering	Toeristische (brom)fietsbewegwijzering

3.4.3 Opvallendheid

Een wegwijzer moet goed opvallen. Om dit te bereiken, hebben hoofdwegwijzers naast nader te vermelden verfijningen steeds dezelfde hoofdkleur, namelijk blauw met wit voor permanente wegwijzers en geel met zwart voor tijdelijk wegwijzers (bijvoorbeeld bij werkzaamheden). Voor andere bewegwijzering zijn er andere opvallende kleurencombinaties.

Tijdelijke borden zijn altijd geel met zwarte letters

3.4.4 Zichtbaarheid

Van belang is dat de weggebruikers op een ruime afstand de wegwijzers kunnen zien. Dit betekent dat wegwijzers visueel niet mogen worden afgedekt door beplanting, onderdelen van kunstwerken en dergelijke. De beplanting verdient in dit verband speciale aandacht omdat de omvang hiervan in de tijd toeneemt. De zichtbaarheidsafstand moet ongeveer anderhalf maal de leesbaarheidsafstand zijn. Vaak is dit te realiseren door praktisch naar de situatie te kijken.

3.4.5 Leesbaarheid

Om de bewegwijzering goed leesbaar te houden, is in de eerste plaats de kleurencombinatie van belang. Daarnaast dienen de letters van voldoende grootte te zijn. Ook moet de bewegwijzering op enige afstand van andere grote objecten staan zoals bomen en bebouwing.

3.4.6 Aantal bestemmingen

In de onderstaande tabel staan per wegtype het maximaal aantal bestemmingen aangegeven per wegwijzer. Des te lager in orde het wegtype is des te meer bestemmingen per wegwijzer zijn toegestaan. Reden hiervoor is dat indien de snelheid en de drukte toeneemt op een weg het aantal bestemmingen minder wordt. Hierbij gaat het om wegen buiten de bebouwde kom.

Wegtype buiten de bebouwde kom		Maximum aantal bestemmingen
Stroomweg	Autosnelweg	6 bij bermborden 8 per doorsnede
	Regionale stroomweg met ongelijkvloerse kruispunten	4
	Regionale stroomweg met gelijkvloerse kruispunten	4
Gebiedsontsluitingsweg	Weg met geslotenverklaring voor fietsers en landbouwvoertuigen	6
	Weg met geslotenverklaring voor fietsers	6
Erftoegangsweg	Weg met geslotenverklaring voor fietsers	7
	Weg met 'gemengd' verkeer	niet van toepassing

Binnen de bebouwde kom zijn maximaal acht bestemmingen per wegwijzer toegestaan.

De bestemming met de kortste afstand komt bovenaan en de bestemming met de langste afstand komt onderaan. Hiervoor geldt eerst rechtdoor, dan links en als laatste rechts. Bij objectbewegwijzering wordt de alfabetische volgorde gebruikt.

3.4.7 Afstandsaanduiding

Op wegen die in eigendom zijn van de gemeente wordt de afstand tot een doel alleen aangegeven op beslissingswegwijzer op kruispunten en op voorwegwijzers voor de doorgaande richting langs wegen met ongelijkvloerse kruisingen. Binnen de bebouwde kom worden alleen bij de laatste beslissingswegwijzer afstandsaanduidingen gegeven.

3.4.8 Continuïteitsregel

Eenmaal bewegwijzerde doelen dienen op volgende bewegwijzerde punten steeds herhaald te worden totdat het doel bereikt is. Er kan ook gekozen worden om indien er één afwijkende bestemming is deze te verwijzen en de rest aan te geven met overige bestemmingen of doorgaand verkeer.

3.4.9 Symbolen

Voor de aanduiding van bepaalde lokale doelen zoals begraafplaatsen, medische instellingen, industrieterreinen en dergelijke worden symbolen toegepast. Naar de verwijzing van toeristische doelen wordt een symbool toegevoegd indien deze beschikbaar is. De symbolen zijn opgenomen in de bijlage 1.

3.4.10 Opnemen van RVV borden in bewegwijzering

In uitzonderingsgevallen kunnen ter informatie aan de weggebruikers afbeeldingen van borden van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV) in de bewegwijzering worden opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld als aansluitingen op de kruisende weg slechts voor bepaalde voertuigtypes toegankelijk zijn.

3.4.11 Toepassing van lokale en specifieke doelen of objecten

In het belang van een goede geleiding van het verkeer en daarmee ook ter verhoging van de verkeersveiligheid, kan het in sommige gevallen nuttig zijn in de bewegwijzering lokale doelen, zoals industrieterreinen, vliegvelden en recreatieve doelen te verwijzen. Deze verwijzing dient niet eerder genoemd te worden voordat de invloedssfeer van de plaats waarin het specifieke doel ligt merkbaar wordt (bijvoorbeeld bebouwde kom of industriegebied). Het specifieke doel wordt wel opgenomen, buiten de bebouwde kom, als er sprake is van een afwijkende route naar de plaats.

3.4.12 Procedure aanbrengen bewegwijzering

De wegbeheerder is zelf verantwoordelijk voor het deugdelijk aanbrengen van de bewegwijzering. Hiernaast zijn wegbeheerders gezamenlijk verantwoordelijk voor de continuïteit.

3.4.13 Naamborden

Namen van belangrijke oeververbindingen staan op borden langs de weg vermeld. Ook namen van rivieren en kanalen staan vermeld als er sprake is van een goed zichtbare kruising van de weg met het water. Bruggen worden aangegeven door middel van een bord dat in beheer is van het waterschap.

4. Plaatsingscriteria bewegwijzering

Er zijn naast de eerder genoemde hoofdeisen voor bebording ook plaatsingscriteria van doelverwijzing- en routeborden van toepassing. Dit geldt ook voor toeristische bestemmingen.

- Bewegwijzering moet voor de desbetreffende verkeersdeelnemers in één oogopslag herkenbaar zijn. Dit voorkomt zoekgedrag en onveilig rijden.
- Aanduiding vindt alleen plaats indien van rijrichting veranderd moet worden.
- Gebruik van richtingsaanduidingen voor rechtdoor mogen alleen gebuikt worden indien sprake is van een onduidelijk verkeerssituatie (bijvoorbeeld een kruising van hoofdwegen), als om verkeerstechnische redenen het verkeer beter via een andere weg naar de voorziening geleid dient te worden of als het postadres afwijkt.
- In verband met de verkeersveiligheid moet de verkeerssituatie plaatsing van de bewegwijzering toelaten.
- In verband met de verkeersveiligheid en leesbaarheid worden per dwarsdoorsnede niet meer dan acht objecten verwezen met een maximum van zes per richting. Als het noodzakelijk is om naar meer dan acht objecten te verwijzen, worden de borden per richting opgesplitst, daarmee eerst rechtdoor, dan linksaf en dan rechtsaf. Bestaande palen en portalen worden gedoogd. Bij vervanging wordt dit gerealiseerd volgens het bewegwijzeringsbeleid.
- De volgorde van de borden wordt in eerste instantie bepaald door de pijlrichting. Van boven naar beneden: eerst rechtdoor, dan naar links en als laatste de borden met de pijl naar rechts. De meest nabije bestemming wordt steeds eerst genoemd.
- Per ophangpunt dienen de borden die verwijzen naar hetzelfde type voorziening bij elkaar gehangen te worden. Dit betekent concreet dat gelijke pictogrammen bij elkaar komen te staan. De volgorde is alfabetisch.

5. Gemeentelijke eisen en voorschriften aan bewegwijzering en verwijzingen

5.1 De onbekende weggebruiker staat centraal

Voor het bewegwijzeringsbeleid staat de onbekende weggebruiker in Midden-Drenthe centraal. Dit betekent dat de verwijzingen als doel hebben de onbekende weggebruiker veilig en doelmatig naar zijn/haar bestemming te leiden. Er wordt niet verwezen naar plekken, objecten of doelen die geen of slechts sporadisch aantrekkingskracht hebben op onbekende weggebruikers.

Als basisuitgangspunt gelden de landelijke eisen, zoals die in het vorige hoofdstuk zijn beschreven. De gemeentelijke eisen en voorschriften zijn bedoeld als aanvulling op deze landelijke eisen.

5.2 Spaarzaam omgaan met bewegwijzering

Naast dat de onbekende weggebruiker centraal staat is er nog een uitgangspunt. Er moet spaarzaam omgegaan worden met bewegwijzering. Dit betekent dat er zo efficiënt mogelijk bewegwijzering geplaatst moet worden. Om dit te realiseren zijn de volgende punten van belang:

- Indien de richting rechtdoor is, wordt deze niet aangegeven.
- Indien een object in een kern staat wordt hij pas aangegeven nadat de kern is bereikt.
- Indien het object al te zien is vanuit een punt, wordt deze niet bewegwijzerd. De bestemming is bereikt wanneer het object op een redelijke wijze zichtbaar is.

5.3 Bewegwijzering enkel met een vergunning

- In de APV (algemene plaatselijke verordening) staat vermeld dat er geen particuliere borden op de grond van de gemeente mogen staan. Enkel op particuliere grond. Indien er toch een particulier bord op gemeentelijke grond geplaatst moet worden, moet er toestemming worden gevraagd aan de gemeente.
- Het college van burgemeester en wethouders kan een ontheffing verlenen voor bewegwijzering in zeer uitzonderlijk gevallen. Meestal zijn deze ontheffingen tijdelijk van aard.

6. Soorten bewegwijzering

De volgende soorten bewegwijzering, onderscheiden in naam en vormgeving, zijn aanwezig in de gemeente.

6.1 Hoofdbewegwijzering

- *Autoverkeer* → Dit zijn de reguliere hoofdbewegwijzeringsborden, die worden gebruikt om kernen te wijzen.
- *Fietsverkeer (en voetgangers)* → Dit zijn de borden die fietsroutes aangeven. Hier kan onderscheid worden gemaakt in hoofdfietsroutes en toeristische fietsroutes.
- *Straatnaamborden*

Alle hoofdwegbewijzering langs de gemeentelijke wegen zijn in eigendom van de gemeente. Enkel door de gemeente goedgekeurde bewegwijzering mag langs de wegen staan.

6.2 Objectbewegwijzering

- *Utilitaire bewegwijzering* → Dit zijn borden die functies, zoals een politiebureau of een gemeentehuis aanduiden. Deze worden bevestigd aan palen en in portalen. Wenselijk voor de gehele gemeente is uitvoering door middel van groene borden met gele letters.
- *Toeristische bewegwijzering* → Borden met een toeristische bestemming moeten uitgevoerd worden door middel van bruine borden met witte letters. Deze zijn afwijkend van de overige objecten. Er zijn Europese richtlijnen opgesteld die deze toeristische bewegwijzering op Europees niveau regelt om zo een uniform beeld te krijgen voor toeristen die in Europese landen komen. Buiten de bebouwde kom staan deze langs de kant van de weg en binnen de bebouwde kom worden deze bijgevoegd bij de portalen. Voor toeristische bewegwijzering buiten de bebouwde kom is een aparte beleidsnotitie opgesteld die in december 2013 door het college is vastgesteld. Deze vorm van bewegwijzering komt verder ook niet meer aan bod in deze notitie.
- *Bedrijventerreinen* → Op bedrijventerrein worden de bedrijven aangegeven door middel van portalen die uitgevoerd zijn door middel van een eigen specifieke vormgeving door middel van blauwe borden met witte letters. Bewegwijzering op bedrijventerreinen is een bijzondere vorm van objectbewegwijzering.

Objectbewegwijzering is gedeeltelijk in handen van de gemeente. Een uitzondering is toeristische bewegwijzering buiten de bebouwde kom. Deze worden door de genoemde bestemming aangeschaft en zijn dus in eigendom van de bestemming of er is met REvis verkeerstechniek B.V. een leasecontract waarbij de borden in bezit zijn van REvis. De portalen op bedrijventerreinen en binnen de bebouwde kom zijn van de gemeente en in beheer van Haq Signbrothers.

6.3 Aanvullende systemen

- *Plattegronden en informatiepanelen bij entrepunten* → Plattegronden staan langs de belangrijkste uitvalswegen van de gemeente. Informatiepanelen zijn grote panelen met een overzicht van een afgebakend gebied, die dienen om een overzicht te geven van dit gebied. Van belang is dat deze pas informatie kan worden verkregen na grondige bestudering. Men moet dus bij het informatiepaneel of bij de plattegrond ruimte hebben om te kunnen parkeren.
- *Toeristische Overstap Punten (TOP's)* → Een toeristisch overstap punt is een punt in de gemeente die fungeert als overstappunt voor toeristen in de gemeente. Hier kunnen toeristen overstappen tussen verschillende transportmiddelen. Bij het treinstation Beilen is er de mogelijkheid om van de trein over te stappen op de fiets. Informatie hierover is aangegeven op een informatiepaneel.
- *Toeristische Informatie Punten (TIP's)* → De toeristische informatiepunten zijn de vervangers van de VVV's. Op drie plaatsen in de gemeente zijn deze punten te vinden. Deze worden apart aangegeven.

De aanvullende systemen zijn eigendom van de organisaties die hun informatie op de borden hebben staan.

7. Hoofdbewegwijzering

De belangrijkste functie van de bewegwijzering voor het autoverkeer is het geleiden van het autoverkeer via de meest doelmatige route naar het doel → navigatie. Dit is niet automatisch de kortste route, in tegendeel. De route leidt in principe over wegen met een doorstromende functie. Daarnaast wordt hoofdbewegwijzering gebruikt voor oriëntatie om te weten welke plaatsen er in de buurt liggen. Ook wordt hoofdbewegwijzering gebruikt voor informatie. Men komt via bewegwijzering te weten welke plaatsen er in de buurt liggen en men kan dan informatie over deze plaatsen op een andere wijze opzoeken. De drie functies van bewegwijzering zijn voor hoofdbewegwijzering van toepassing

Met hoofdbewegwijzering voor autoverkeer worden de blauwe borden met witte letters verstaan. Deze hoofdbewegwijzering bevatten de volgende bestemmingen:

1. Dichtbij gelegen kernen
2. Grote onderdelen van kernen (bijvoorbeeld: centrum)
3. Industrierterreinen
4. Belangrijke bedrijven

Overige weggebruikers moeten zich ook oriënteren op hoofdbewegwijzering indien er geen andere bewegwijzering aanwezig is. De hoofdbewegwijzering is dus de belangrijkste vorm van bewegwijzering. Alle hoofdbewegwijzering in de gemeente is genummerd en staat opgenomen in de databank van de Nationale bewegwijzeringsdienst. Deze is opgericht om bewegwijzering beter te kunnen beheren.

Hoofdbewegwijzering waarbij plaatsen en objecten zijn gecombineerd.

7.1 Wegen categorieën

De gemeentelijke wegen zijn in het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan 2012-2020 verdeeld in drie categorieën:

1. Gebiedsontsluitingswegen (max. snelheid 80 km/u buiten en 50 km/u binnen de kom);
2. Erftoegangswegen type A (max. snelheid 80 km/u buiten en 50 km/u binnen de kom);
3. Erftoegangswegen type B (max. snelheid 60 km/u buiten en 30 km/u binnen de kom).

7.1.1 Gebiedsontsluitingswegen

Gebiedsontsluitingswegen zijn wegen die dienen voor een snelle afwikkeling van het verkeer. Deze wegen hebben een duidelijke verkeersfunctie. Dit houdt in dat de maximaal toelaatbare snelheid op wegvlakken 80 km/u buiten de kom en 50 km/u binnen de kom is. Deze hoge snelheid noodzaakt een vrijliggend fietspad en op drukke kruispunten worden rotondes toegepast.

Op gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom worden interlokale bestemmingen genoemd. Interlokale bestemmingen zijn andere kernen (dorpen en steden). Op dit wegtype dient de weggebruiker zich te oriënteren op interlokale bestemmingen of eventuele routenummers. Uiteindelijk zal men met behulp van interlokale bewegwijzering bij de grens van de bebouwde kom arriveren. Vanaf dit punt wordt men verwezen naar verschillende delen binnen de bebouwde kom, zoals industriegebieden of het centrum.

Als op een kruispunt slechts een van de aangevoerde doelen aangegeven wordt, kan verder de term 'andere richtingen' vermeld worden. Dit dient binnen een gebied consequent te worden toegepast.

7.1.2 Erftoegangsweg type A

Erftoegangswegen type A zijn wegen die toegang hebben tot erven, maar qua snelheid hetzelfde zijn als gebiedsontsluitingswegen. Een erftoegangsweg type A is in principe altijd een voorrangsweg. Op erftoegangswegen type A is in principe geen bewegwijzering aanwezig. Echter uitzonderingen worden gemaakt wanneer de weg en de bewegwijzering aan de volgende punten voldoet.

Langs erftoegangswegen type A is enkel bewegwijzering toegestaan indien de continuïteit genoemd in paragraaf 3.2 in het geding is. Dit is wezenlijk anders dan bij gebiedsontsluitingswegen, waar op ieder beslispunt bewegwijzering moet zijn.

7.1.3 Erftoegangsweg type B

Erftoegangswegen type B zijn de laagste orde wegen. Hier staat de verblijfsfunctie centraal. De snelheid van deze wegen is binnen de kom 30 km/u en buiten de kom 60 km/u. De snelheidsverlaging ten opzichte van gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen type A wordt gerealiseerd door fysieke attentie maatregelen, maar vooral door bebording.

Wat betreft bewegwijzering langs erftoegangswegen type B wordt deze in principe niet geplaatst. Echter uitzonderingen worden gemaakt wanneer de weg en de bewegwijzering aan het volgende punt voldoet: langs erftoegangswegen type B wel bewegwijzering wanneer de continuïteit, genoemd in paragraaf 3.2 dit noodzaakt. Dit moet per geval bekeken worden.

7.1.4 Gemeentelijke rotondes

Gemeentelijke rotondes zijn dusdanig uitgevoerd dat de snelheid vlak voor en op de rotonde laag ligt. In afwijking van het landelijke principe worden in de gemeente geen voorwegwijzers geplaatst. Ook komen er geen voorwegwijzers op kruisingen en T-splitsingen wanneer de doorgaande route rechtdoor loopt en het aantal afslaande bewegingen naar het doel gering is. De reden van het niet gebruiken van een voorwegwijzer is het feit dat er tegenwoordig bij belangrijke kruisingen snelheidsbeperkende maatregelen worden gebruikt waardoor bewegwijzering goed te lezen is.

Indien er toch op een erftoegangsweg type A of B een voorwegwijzer staat en de continuïteit niet in het geding is, dient deze te worden verwijderd. Dit is niet het geval als het aantal verkeersbewegingen zeer groot is (bijvoorbeeld bij de aansluiting van de A28 met de Beilervaart en de Domoweg). Binnen de bebouwde kom zijn geen voorwegwijzers toegestaan.

7.2 Concrete maatregelen hoofdwegwijzers in de gemeente

- In principe dienen alle voorwegwijzers binnen de bebouwde kom verwijderd te worden. Enkel waar de snelheid bij de bewegwijzering nog hoog is moeten voorwegwijzers blijven staan. Er dient kritisch gekeken te worden naar voorwegwijzers buiten de bebouwde kom en wanneer het nut niet aanwezig moeten deze verwijderd worden.
- De hoofdwegwijzer bij de benzinepomp bij de Linthorst Homanweg kan volgens bovengenoemde richtlijnen verwijderd worden.
- De GGZ mast langs de Esweg moet verwijderd worden omdat dit geen interlokale bestemming is. Deze moet worden vervangen door een kleine mast in de berm.

Voorwegwijzer langs de Beilervaat. Deze staat langs een 80 km/u weg en is daarom noodzakelijk.

8. Fietsbewegwijzering

Fietsbewegwijzering is bewegwijzering specifiek bedoeld voor fietsers. Ze staan langs de gemeentelijk fietspaden. Andere verkeersdeelnemers die gebruik maken van een fietspad zoals wandelaars en bromfietsen kunnen zich ook oriënteren op fietsbewegwijzering. Alle fietsbewegwijzering wordt uitgevoerd in witte borden met rode of in sommige gevallen groene letters. Deze zijn eveneens opgenomen in de databank van de nationale bewegwijzeringsdienst. Fietsbewegwijzering kan worden onderverdeeld in twee functies:

1. Functionele fietsbewegwijzering
2. Toeristische fietsbewegwijzering

8.1 Functionele fietsbewegwijzering

De eerste functie van fietsbewegwijzering is de zogenaamde functionele bewegwijzering. Doel van deze bewegwijzering is het leiden van de fietsers naar de bestemming via de kortste en meest logische route. Deze bewegwijzering is uitgevoerd door middel van witte borden met rode letters. Deze routes lopen vaak langs hoofdwegen met een vrij liggend fietspad of een fiets(suggestie)strook.

Als het fietsverkeer dezelfde route moet volgen als het autoverkeer, dan kan de fietser zich oriënteren op de bewegwijzering, zoals die voor het autoverkeer geldt. Wanneer de fietser een andere route moet volgen dan het autoverkeer wordt aparte fietsbewegwijzering toegepast. Dit geldt ook wanneer er een vrijliggend fietspad naast de weg is gelegen. Belangrijke hoofdroutes worden apart aangegeven.

8.2 Toeristische fietsbewegwijzering

De tweede functie van bewegwijzering is de zogenaamde toeristische bewegwijzering. Drenthe wordt wel de fietsprovincie van Nederland genoemd. Ook staat fietsen in de gemeente Midden-Drenthe hoog in het vaandel. Dit blijkt uit het feit dat er een aanzienlijk aantal kilometers fietspad in de gemeente ligt die langs cultureel en natuurlijk aantrekkelijke plaatsen gaan. Deze toeristische fietsbewegwijzering leidt niet direct via de meeste logische route naar de plaats van bestemming maar zorgt ook voor een aantrekkelijke route langs bezienswaardigheden of natuur. Deze routes worden naast de voor functionele bewegwijzering gebruikte wegwijzers bewegwijzerd door zogenaamde paddenstoelen en fietsbewegwijzering uitgevoerd in een wit bord met groene letters. Bestemmingen van toeristische fietsbewegwijzering zijn niet alleen kernen, maar ook natuurgebieden of andere toeristisch interessant attracties.

Fietsbewegwijzering met verwijzingen naar objecten zijn niet toegestaan. Fietsers kunnen zich voor de verwijzing naar objecten oriënteren op de reguliere of toeristische objectbewegwijzering.

Oude (links) en nieuwe (rechts) fietspaddenstoelen. Alle oude moet vervangen worden in nieuwe. Ook moeten alle paddenstoelen genummerd worden

Functionele
fietsbewegwijzering
uitgevoerd in een rood
met wit bord.

8.3 Maatregelen met betrekking tot fietsbewegwijzering

- Fietsbewegwijzering langs gebiedsontsluitingswegen dient te worden verwijderd indien de fietser de hoofdbewegwijzering kan gebruiken.
- De paddenstoelen moeten goed leesbaar zijn en niet omringd worden door beplanting.
- Op dit moment zijn er nog oude paddenstoelen uitgevoerd in witte palen met zwarte letters. Deze moeten vervangen worden naar de nieuwe paddenstoelen uitgevoerd in witte paddenstoelen met rode letters.
- Fietsbewegwijzering die verwijst naar objecten moet verwijderd worden.

De provincie Drenthe heeft een nieuw systeem van toeristische fietsbewegwijzering → het fietsknooppuntensysteem. Hier wordt in punt 14 aandacht aan besteed.

9. Straatnaamborden

Straatnaamborden zijn een bijzondere vorm van bewegwijzering. Het is de naamgeving van een straat en dient als belangrijk zoekgegeven voor de bestemming. Immers een straatnaam wordt vaak ingetoetst op een navigatiesysteem. Het is de laatste bevestiging van de uitgestippelde route. Wanneer de hoofdplaats bereikt is of de verwijzing is gestopt, oriënteert de weggebruiker zich op de straatnamen. Het is daarom belangrijk dat op alle gemeentelijke wegen de straatnamen goed zijn aangegeven. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de erftoegangswegen A en B, waar geen of nauwelijks bewegwijzering aanwezig is.

Straatnaamborden worden uitgevoerd door middel van blauwe borden met witte letters. Hiervan kan worden afgeweken als er wordt gekozen om in een afgebakend gebied van deze kleurstelling af te wijken omdat blauwe borden niet goed in het straatbeeld passen. Een voorbeeld hiervan zijn de straatnaamborden in het plan Nagtegael. Wanneer blauwe borden met witte letters vervangen moeten worden, moeten dit type borden altijd terugkomen. Uitzonderingen zijn enkel geldig voor nieuwe gebieden met nieuwe straatnamen.

Straatnaamborden worden bij het begin van de straten aangebracht, bij voorkeur op lichtmasten, op T-splitsingen en kruisingen waar op de desbetreffende straat aan wordt gereden. In enkele gevallen kan een straatnaambord worden bevestigd op de gevel van een woning. Dit dient echter zo veel mogelijk te worden voorkomen omdat onderhoud dan niet altijd goed geregeld is. Immers een bord zit bevestigd op een particuliere woning en de gemeente moet toestemming vragen om dit particuliere terrein te kunnen betreden. Bevestiging aan een woning is enkel toegestaan wanneer er duidelijk is vastgelegd dat de gemeente te allen tijde bij het bord kan komen. Dit moet een op papier vastgelegde afspraak zijn.

De straatnaamborden dienen te allen tijde goed zichtbaar te zijn. Dit betekent dat deze moeten worden schoongemaakt en onderhouden. Omdat de straatnaamborden onder de verantwoordelijkheid van de gemeente staan moet de gemeente daar dan ook voor zorgen. Als woningen of bedrijven niet langs de straat staan maar een afwijkende richting kan er onder het straatnaambord een onderbord komen met huisnummers. Deze moet aangegeven worden in een wit bord met zwarte letters.

Straatnaambord in de gemeente aan een bewegwijzeringspaal

Straatnaambord bevestigd aan een woning

9.1 Maatregelen met betrekking tot straatnamen

- Alle straten, binnen en buiten de bebouwde kom, moeten worden voorzien van een straatnaambord. Wanneer een huis op een plaats staat die afwijkt van de straat, maar nog wel een huisnummer van de straat heeft, dient deze te worden aangegeven. Dit om het zoeken naar woningen en bedrijven eenvoudiger te maken. Door de toename van verkopen op internet zijn er steeds meer bezorgdiensten die huis-aan-huis bezorgen actief. Huisnummers moeten dus goed te vinden zijn.

10. Objectbewegwijzering

Objectbewegwijzering of utilitaire bewegwijzering is bewegwijzering die een object aangeeft. Deze objecten hebben een functie waardoor er veel bezoekers kunnen komen. Objectbewegwijzering heeft als doel om onbekenden die om wat voor reden dan ook gebruik moeten maken van een voorziening in de gemeente. Voorbeelden zijn: een gezondheidscentrum of het gemeentehuis. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de verwijzingen buiten de bebouwde kom en binnen de bebouwde kom. Dit heeft te maken met de leesbaarheid. Buiten de bebouwde kom is er een hogere maximumsnelheid dan binnen de bebouwde kom, waardoor de borden met opschrift buiten de bebouwde kom groter uitgevoerd moeten worden dan borden binnen de bebouwde kom.

10.1.1 Buiten de kom

Objectbewegwijzering buiten de kom wordt aangegeven met blauwe borden met een wit vlak met zwarte letters en pictogrammen. Deze bewegwijzering wordt in principe in een frame geplaatst. Dit betekent dat de objectbewegwijzering buiten de bebouwde kom niet aan een paal wordt bevestigd. Is dit object toeristisch van aard, dan dient deze te worden uitgevoerd door middel van toeristische bewegwijzering in de kleuren bruin en wit.

Langs gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen type A is het maximaal aantal borden acht (gecombineerd met de toeristische bewegwijzering) per richting. Op rotondes en T-splitsingen (waar op de T aan wordt gereden) is het aantal borden in principe onbeperkt, waarbij het onderste bord in het frame op minimaal 0,60m en maximaal 2,20m boven het maaiveld wordt aangebracht.

Voor erftoegangswegen type B buiten de kom geldt dat het aantal borden in principe onbeperkt is, waarbij het onderste bord ook op minimaal 0,60m en maximaal 2,20m boven het maaiveld wordt aangebracht.

Op het bord mag de volgende informatie staan:

- De naam van het object.
- Het pictogram van de objectcategorie en pictogrammen van nevenactiviteiten.
- Een pijl in de rijrichting. Rechtdoor is in principe niet toegestaan. Hiervan kan worden afgeweken indien er een reden is om mensen te stimuleren om rechtdoor te rijden.
- Wanneer de naam niet verkort kan worden, kan de naam op twee regels vermeld worden. De meest recente naam van het object moet vermeld worden.
- Wanneer een object meerdere objectcategorieën omvat, wordt de hoofdfunctie vernoemd met een maximum van drie pictogrammen.
- Objectverwijzingen worden per categorie geordend. Daarna per richting (links, rechts) daarna alfabetisch.

In bijlage 1 wordt aangegeven welke objecten buiten de bebouwde kom in aanmerking komen voor objectbewegwijzering.

10.1.2 Maatregelen voor objectbewegwijzering buiten de bebouwde kom

- Alle objectbewegwijzering buiten de bebouwde kom moet uitgevoerd worden door middel van de blauw met witte borden met zwarte letters. Op dit moment zijn er ook borden buiten de bebouwde kom die nog zijn uitgevoerd als objectbewegwijzering binnen de bebouwde kom (vooral rood met wit). Deze borden moeten vervangen worden.

10.2.1 Binnen de kom

Binnen de kom worden objecten verwezen met strokenborden. Deze strokenborden zijn groen van kleur met gele tekst. In Beilen zijn deze borden rood met witte tekst. In verband met de uniformiteit is het aan te bevelen dat deze rood/witte borden in Beilen in de toekomst vervangen worden door groen/gele. Ook geven de groen/gele borden een rustiger straatbeeld. Wanneer de rood met witte borden vervangen worden dienen in het kader van het onderhoud hier groen met gele borden voor terug te komen. Het beste is dat dit per portaal gebeurt, of het centrum van Beilen in één keer, zodat er geen borden komen met verschillende kleuren. Deze objectbewegwijzering binnen de bebouwde kom wordt in principe in een frame geplaatst. Op enkele plaatsen is een paal de beste oplossing.

Langs gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen type A is het maximaal aantal borden acht (gecombineerd met de toeristische bewegwijzering). Op rotondes en T-splitsingen (waar op de T aan wordt gereden) is het aantal borden in principe onbeperkt, waarbij het onderste bord in het frame op minimaal 0,60m en maximaal 3,00m boven het maaiveld wordt aangebracht.

Ook voor erftoegangswegen type B binnen de kom geldt dat het aantal borden in principe onbeperkt is, waarbij het onderste bord op minimaal 0,60m en maximaal 3,00m boven het maaiveld wordt aangebracht.

Objectbewegwijzering binnen de kom wordt gecombineerd met toeristische bewegwijzering. Lokale voorzieningen worden boven de toeristische objecten geplaatst.

Vanwege de beperkte ruimte in het straatprofiel wordt objectbewegwijzering binnen de bebouwde kom in veel gevallen op een paal geplaatst. Frames houden echter de voorkeur. De strokenborden op een paal moeten minimaal op 2,20m en maximaal op 3,00m boven het maaiveld geplaatst worden.

Binnen de bebouwde kom mag op het bord de volgende informatie staan:

- De naam van het object;
- Het pictogram van de objectcategorie en pictogrammen van nevenactiviteiten.
- Een pijl in de rijrichting.
- Wanneer de naam niet verkort kan worden, kan de naam op twee regels vermeld worden.
- De meest recente naam van het object moet vermeld worden.
- Wanneer een object meerdere objectcategorieën omvat, wordt de hoofdfunctie vernoemd.
- Objectverwijzingen worden per categorie geordend. Daarna per richting (links, rechts) daarna alfabetisch

Objectbewegwijzing binnen de bebouwde kom in combinatie met toeristische bewegwijzing uitgevoerd op een paal

Objectbewegwijzing binnen de bebouwde kom in combinatie met toeristische bewegwijzing uitgevoerd in een portaal

Objectbewegwijzing binnen de bebouwde kom van Beilen is verouderd, niet uniform en maakt een rommelige indruk.

In punt 19 wordt aangegeven welke objecten in aanmerking komen voor object bewegwijzing.

10.2.2 Maatregelen voor objectbewegwijzering binnen de bebouwde kom

- De rode borden met witte letters die binnen de bebouwde kom van Beilen nog in gebruik zijn, moeten vervangen worden door groene borden met gele letters die in de rest van de gemeente zijn gebruikt.
- Objectbewegwijzering dient enkel op strategische plaatsen te staan en een bestemming kan alleen worden verwezen als deze nog niet zichtbaar is.
- Om te zorgen voor efficiëntere objectbewegwijzering kan er bij objectbewegwijzering gebruik worden gemaakt van de aanduiding 'overige bestemmingen.' Dit zorgt voor vermindering van borden, waardoor bewegwijzering functioneler wordt.

CONCEPT

11. Toeristische bewegwijzering

Toeristische bewegwijzering is een speciale vorm van objectbewegwijzering. Toeristische bewegwijzering heeft als doel om mensen van buiten de gemeente die als recreant Midden-Drenthe bezoeken zo eenvoudig mogelijk naar de belangrijkste toeristische voorzieningen te leiden. Er zijn twee vormen van toeristische bewegwijzering: binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. Alle toeristische bewegwijzering in de gemeente moet uitgevoerd worden door middel van bruine borden met witte letters. Dit zijn Europese richtlijnen die zijn ingevoerd om toeristische voorzieningen in heel Europa herkenbaar te laten zijn. Deze bewegwijzering is primair gericht op autoverkeer, maar overige verkeersdeelnemers kunnen het ook gebruiken. De gemeente geeft toestemming voor plaatsing van alle toeristische bewegwijzering.

11.1 Toeristische bewegwijzering binnen de bebouwde kom

Toeristische bewegwijzering binnen de bebouwde kom is uitgevoerd in zowel portalen als op palen. De drie vormen van bewegwijzering moeten terugkomen in de toeristische bewegwijzering. Oriëntatie wordt bereikt door de toerist te laten weten dat men in een voor toeristen uniek en afgebakend gebied komt → het bord: 'welkom op de Drentse Hooglanden.' Deze zijn bevestigd onder de komborden. Navigatie gebeurt door middel van de bruine borden die op portalen zitten en onder de reguliere objectbewegwijzering zit. Informatie kan men ook halen uit de genoemde toeristische voorzieningen die zijn genoemd op de borden, alsook op de informatiepanelen waar later in dit stuk nog aan wordt gerefereerd. In Westerbork, Smilde en de kleinere kernen is al toeristische bewegwijzering die past binnen de Europese richtlijn voor toeristische bewegwijzering. Beilen heeft enkel borden die leiden naar het toeristisch informatiepunt. Dit heeft te maken met het feit dat Beilen weinig toeristisch interessant objecten heeft.

Het aantal toeristische objecten per portaal is in principe onbeperkt. Wel is het wenselijk om zoveel mogelijk bestemmingen te combineren of om verwijzingen te doen door middel van het aangeven van de verwijzing 'overige bestemmingen.'

11.2 Toeristische bewegwijzering buiten de bebouwde kom

Toeristische bewegwijzering buiten de bebouwde kom → dus in het buitengebied, is op dit moment nog vaak uitgevoerd in blauwe borden met een wit vak en zwarte letters. Echter er is in december 2013 door het college besloten om dit door een gespecialiseerd bedrijf te laten doen. Hier is apart een beleidsstuk voor geschreven en de verandering van de oude borden naar nieuwe borden die passen binnen de Europese Richtlijnen is in volle gang.

Toeristische bewegwijzering uitgevoerd volgens Europese richtlijnen

Onofficiële borden in de gemeente zijn niet meer toegestaan. Deze moeten vervangen worden door de reguliere toeristische bewegwijzering.

11.3 Maatregelen voor toeristische bewegwijzering

- Alle oude blauwe borden met een wit vlak (ANWB) die toeristische bewegwijzering aangeven buiten de bebouwde kom moeten verwijderd worden en vervangen worden door bruine borden met witte letters.

12. Aanduiding van routes

De meeste toeristische bewegwijzering heeft te maken met aanduiding van objecten zoals een vakantiepark of een monument. Echter er zijn in de gemeente ook toeristische routes die geen verwijzing geven in de richting van een object of een dorp, maar een route aangeven die langs interessante plaatsen leidt. Deze routes zijn altijd bedoeld voor een specifieke doelgroep. Zo zijn er: P-routes, autoroutes, fietsroutes, wandelroutes, mountainbikeroutes etc. De aanduiding van deze borden gebeurt op velerlei manieren. Alle routes worden op een informatiebord weergegeven.

- P-routes: Routes die automobilisten op een doelmatige manier verwijzen naar verschillende parkeerplaatsen. Onderweg komt men parkeerplaatsen tegen die bestemd zijn voor de tijd hoe lang je wilt parkeren. In het centrum van Beilen en Westerbork is er een parkeerroute.

- Rondrijroutes en rondlooppoutes: een gesloten circuit dat met behulp van de bewegwijzering één richting gereden kan worden. De routes zijn vaak door paaltjes met kleuren gemarkeerd.

Een gemarkeerde looproute van toeristische aard. Deze palen met markering zijn in het beheer van het recreatieschap Drenthe

- Langeafstandsroutes: lopen van het ene deel van het land naar het andere deel en kan in twee richtingen gereden worden. De borden zijn specifiek gericht op fietsers of wandelaars en zijn uitgevoerd in groene borden met een wit vlak en groen letters.

Langeafstand routes
speciaal voor fietsers

- Routes van het fietsknooppuntensysteem: voor toeristen interessante fietsroute tussen knooppunten. Op ieder knooppunt is er informatie over het punt. De fietser kan op deze wijze zelf een fietsroute plannen en afleggen. Het fietsknooppuntensysteem is in een groot gedeelte van Nederland al in gebruik en de gemeente Midden-Drenthe heeft ook al een netwerk van fietsknooppunten die met buurgemeenten zijn verbonden en zelfs provincieoverschrijdend is.

Een combinatiepaal met
bovenop het
fietsknooppunten systeem
en onderaan de
langeafstandsroutes die
zijn bedoeld voor
wandelaars of fietsers.

13. Bedrijventerreinen

Doel van bewegwijzering op bedrijventerreinen is het doelmatig vinden van de op het bedrijventerrein gevestigde bedrijven. Dit is noodzakelijk omdat bedrijventerreinen vaak eentonig zijn en de structuur door de grote bebouwing niet direct bij binnenkomst duidelijk is. Daarnaast is bewegwijzering op een bedrijventerrein een vorm van reclame.

De verwijzing van bedrijven op een bedrijventerrein of industrieterrein vindt plaats door blauwe strokenborden met witte tekst. De borden zijn bevestigd in een portaal. Eerst wordt de naam van het bedrijventerrein vermeld waarna de bedrijven die mee willen doen aan de bewegwijzering komen te staan. Deze worden per straat en huisnummer gerangschikt. Bedrijven worden, wanneer zij dat wensen, vanaf het begin van het bedrijventerrein verwezen. Het plaatsen, beheer en onderhoud van dit verwijzingssysteem is uitbesteed aan Haq signbrothers. Alle bedrijventerreinen in de gemeente zijn voorzien van deze bewegwijzering.

Bewegwijzering op een bedrijventerrein in de stijl van de gemeente Midden - Drenthe

14. Aanvullende systemen

14.1 Informatiepanelen

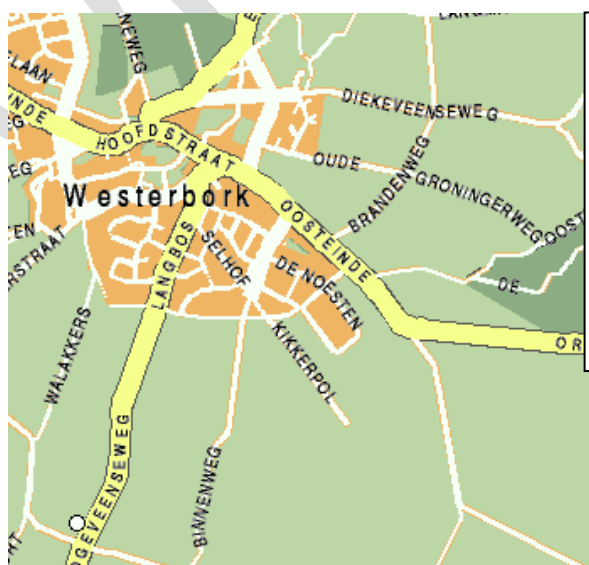
Bij de invalswegen van de grotere dorpen staan informatiepanelen. Weggebruikers kunnen zich hier oriënteren en meer informatie tot zich nemen om naar de plaats van bestemming te komen. Doordat de weggebruiker stilstaat en zich buiten de auto bevindt, moeten de informatiepanelen op een veilige plek staan, waar het overige verkeer niet gehinderd wordt. Over het algemeen gebeurt dit door een insteekhaven te maken, zodat het voertuig van de weg af is, waarbij de informatiekast op een plateau staat.

Het informatiepaneel bevat in ieder geval de volgende informatie: een plattegrond van de plaats en omgeving, een straatnamenregister, een aanduiding waar men zich bevindt en de belangrijkste objecten weergegeven (zoals gemeentehuis, politiebureau, postkantoor, Toeristisch InformatiePunt TIP). Daarnaast kunnen desgewenst bewegwijzerde objecten, detailinformatie over verblijfsaccommodaties, dagrecreatieve en lokale voorzieningen zoals geldautomaten en fietsroutes opgenomen worden. De informatiekasten worden onderhouden door Haq Signbrothers en worden betaald door sponsorgelden van bedrijven die op de plattegrond vermeld staan. Ondanks de komst van de digitale kaarten en navigatiesystemen wordt hier nog regelmatig gebruik van gemaakt.

14.2 Plattegronden en verwijzingen naar het centrum en de parkeerterreinen

In onze gemeente kan de weggebruiker in veel gevallen de auto dichtbij de plaats van bestemming parkeren. In enkele gevallen dient hij/zij de auto verder weg te zetten. Ook zijn er mensen die langere tijd recreatief in een gebied verblijven, bijvoorbeeld het centrum van een plaats. Op strategische plekken dient daarom een plattegrond van de plaats of het gebied te hangen. Dergelijke strategische plekken zijn bijvoorbeeld: grote parkeerterreinen, het gemeentehuis, bij belangrijke busstations, het toeristisch informatiepunt, het politiebureau en bij supermarkten.

Belangrijk om als gemeente gastvrij over te komen is het feit dat er op grote parkeerplaatsen in centrumgebieden een goede verwijzing is vanaf de parkeerplaats naar het centrum. Dit zijn dezelfde borden als de in die kern gebruikte objectbewegwijzering. Winkeliers dringen vaak aan op dit type bord.

Plattegrond van een kern. Deze is aanwezig bij de belangrijke toegangswegen binnen de bebouwde kom. Vaak is dit uitgevoerd als kaart van de hele gemeente met een aantal deelkaarten van de belangrijkste kernen.

14.3 Toeristische OverstapPunten

Een Toeristisch Overstappunt (TOP) bestaat in de eerste plaats uit een informatiebord. Dit bord voorziet de voorbijganger van recreatieve en toeristische informatie en zorgt ervoor dat de mooie plaatsen van de gemeente Midden-Drenthe onder de aandacht worden gebracht. De TOP in Westerbork bestaat uit een informatiebord. De TOP's in Beilen en Hoogersmilde hebben naast een informatiebord, ook een fietsenrek, een bankje en een kunstwerk.

De TOP's zijn gerealiseerd op plaatsen waar mensen kunnen wisselen van vervoersmiddel. Het idee hierachter is dat de auto, de trein of de boot kan worden achtergelaten om het gebied verder te gaan verkennen per fiets of te voet. De TOP's zijn startroutes voor diverse bewegwijzerde en onbewegwijzerde fiets-, wandel- en vaarroutes.

Op de meest strategische plekken in de gemeente zijn op dit moment TOP's gerealiseerd. Mochten er strategische plekken ontbreken dan is hier de mogelijkheid voor.

Toeristisch
overstappunt in
Hoogersmilde

15. Particuliere bebording

In een plattelandsgemeente als Midden-Drenthe is er veel sprake van particuliere verkoop langs de weg van goederen als asperges en eieren. Om deze verkoop aan potentiële klanten aan te kondigen wordt er een bord langs de weg geplaatst. Deze borden worden door de gemeente gedoogd indien ze van tijdelijke aard zijn. De tijdelijkheid wordt vastgesteld op twee maanden. Zijn de borden permanent of staan ze langer dan twee maanden, dan moet hier een melding voor worden gedaan bij de gemeente. Bij de behandeling van de toestemming voor het bord worden de voorwaarden genoemd in punt 15.1 in acht genomen.

Zelf gefabriceerde borden mogen met toestemming van de gemeente worden neergezet. Echter er zijn wel voorwaarden aan verbonden.

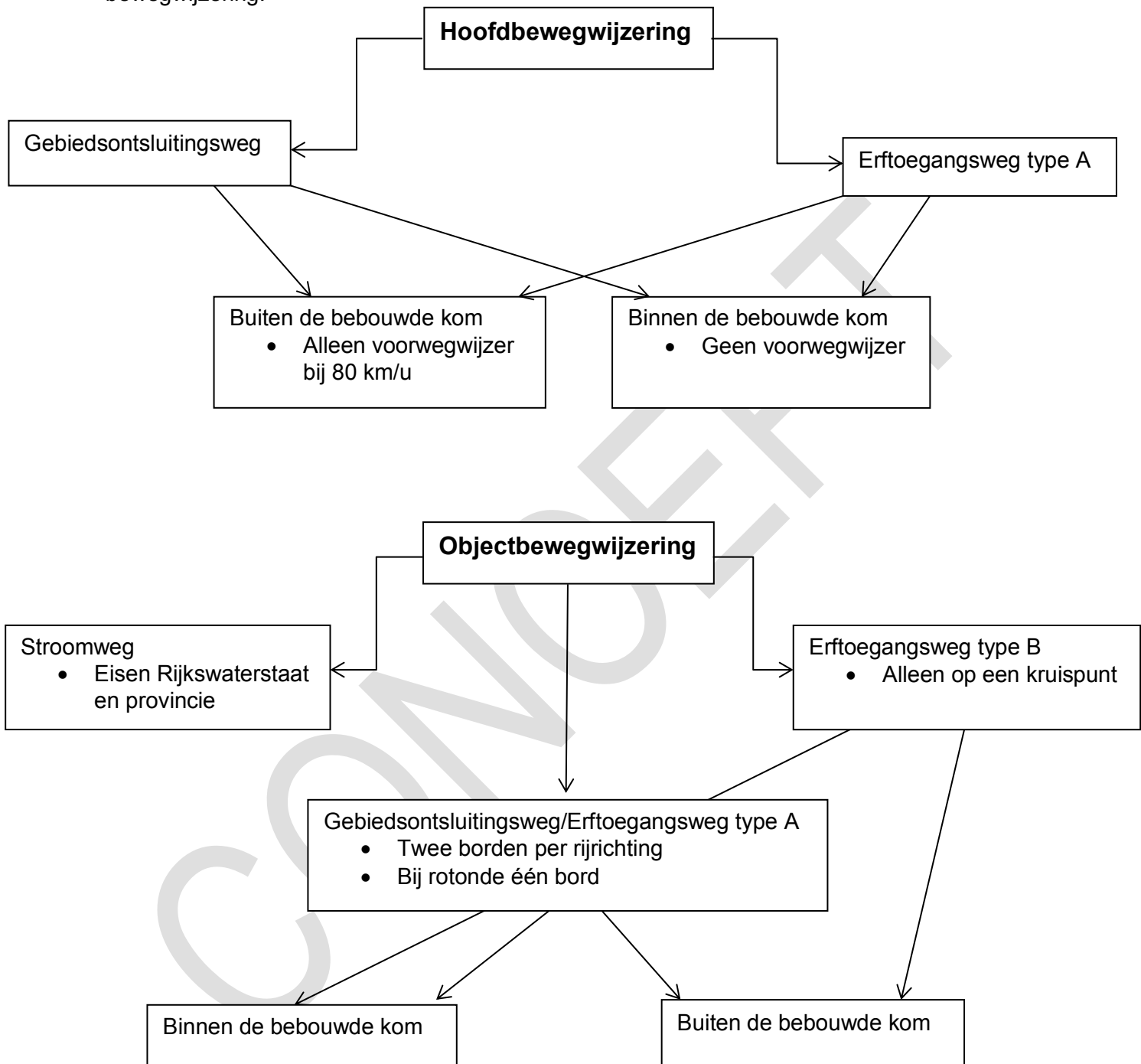
15.1 Voorwaarden voor particuliere bebording

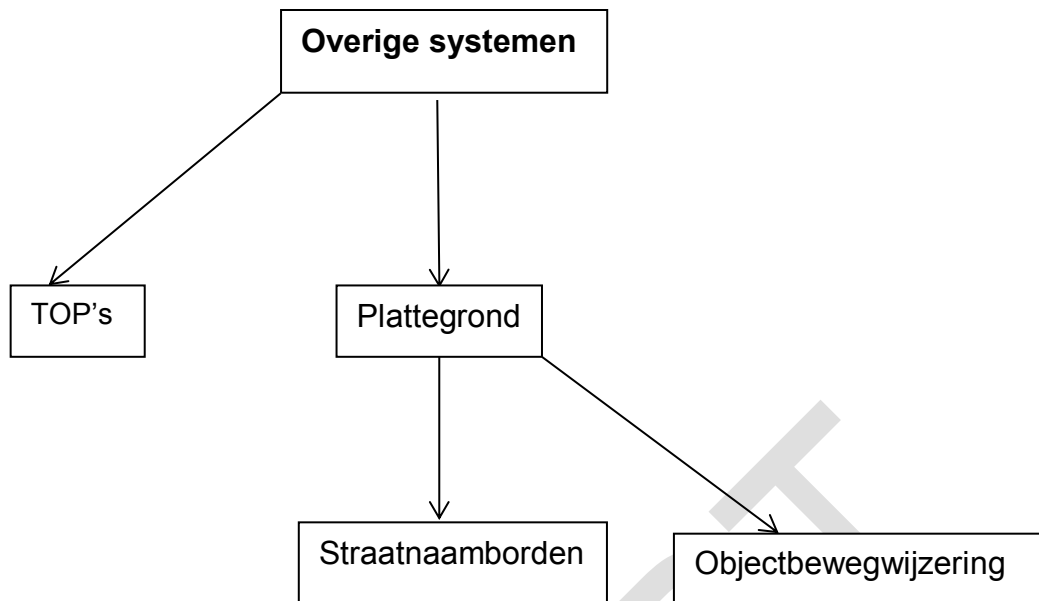
Voor particuliere borden zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Het bord mag maximaal 1 m² aan oppervlakte hebben
- Het bord moet deugdelijk zijn en deugdelijk in de grond worden bevestigd.
- Niet handgeschreven
- Maximaal 1 paal en het bord mag aan beide kanten bedrukt zijn.
- Minimaal 60 cm van de weg
- Enkel op particulier terrein

16. Systematiek van verwijzen

Het onderstaande schema geeft de systematiek weer van het verwijzen door middel van bewegwijzering.

17. Voorzieningen die in aanmerking komen voor vermelding op gemeentelijke bewegwijzering

Per type bewegwijzering wordt vermeld wat erop vermeld mag worden. Alles wat niet specifiek genoemd wordt komt niet in aanmerking om bewegwijzerd.

Hoofdbewegwijzering

Functies die wel worden bewegwijzerd via hoofdbewegwijzering:

- Plaatsnamen
- Industrierreinen
- Bedrijventerreinen
- Centrum
- Station / OV-voorziening / P + R-terrein
- Bovenregionale publiekstrekkingen → kamp Westerbork
- Grote bedrijven met veel niet-regionaal verkeer → GGZ, Domo en Attero

Functies die niet worden bewegwijzerd via hoofdbewegwijzering:

- Buurtschappen
- OV haltes
- Lokale publiekstrekkingen
- Kleine bedrijven

Utilitaire objectbewegwijzering

Per object wordt er beschreven of dit object wel of niet bewegwijzerd kan worden

<i>Functie</i>	<i>Wel/Niet</i>	<i>Overweging</i>
1. Gemeentehuis	wel	trekt onbekend verkeer aan
2. Politiebureau	wel	trekt onbekend verkeer aan
3. Brandweer	niet	trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
4. Huisartsen	niet	hebben geen 24 uur per dag dienst
5. Gezondheidscentrum	wel	meerdere functies
5. Tandartsen	niet	trekt weinig onbekende bezoekers
6. Dierenartsen	niet	trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
7. Apotheek	niet	als onderdeel van gezondheidscentrum
8. Fysiotherapeut	niet	als onderdeel van gezondheidscentrum
9. Verzorgingshuis	niet	Is een woongebouw met veelal bekende bezoekers.
10. Verpleeghuis	wel	Veel onbekende bezoekers

11. Woongemeenschap	niet	Weinig onbekende bezoekers
12. Station	wel	Veel onbekende bezoekers
13. Zwembad	wel	Veel onbekende bezoekers
14. Dierenasiel	wel	Veel onbekende bezoekers
15. Culturele instellingen	wel	Veel onbekende bezoekers
16. Wilhelmina Zalencentrum	wel	Veel onbekende bezoekers
17. Seniorencomplex	niet	Enkel een woongebouw → woningen worden niet bewegwijzerd
18. Begraafplaatsen	wel	Trekt ook onbekend verkeer aan
19. Bibliotheek	niet	Trekt geen onbekend verkeer aan
20. Sportaccommodaties	wel	Trekt veel onbekend verkeer aan (uitteams)
21. Sportverenigingen	wel	Trekt onbekend verkeer aan
22. Aula/kerk	wel	Trekt veel onbekend verkeer aan (begravenissen)
23. Buurthuizen	niet	Enkel lokale bezoekers
24. Scouting	niet	Enkel lokale bezoekers
25. Onderwijs	niet	Enkel lokale bezoekers
26. Kinderdagverblijven	niet	Enkel lokale bezoekers
27. Manege	wel	Trekt onbekend verkeer aan en is sport gerelateerd
28. Winkelcentrum	niet	Wordt via parkeerroute en hoofdbewegwijzering aangegeven
29. Postkantoor	niet	Inmiddels geen aparte instelling meer
30. Multifunctioneel centrum	wel	Combinatie van activiteiten

<i>Wel bewegwijzerd</i>	<i>Niet bewegwijzerd</i>
• Gemeentehuis • Politiebureau • Gezondheidscentrum • Dierenkliniek • Verpleeghuis • Station • Zwembad	• Brandweer • Huisarts • Tandarts • Dierenarts • Apotheek • Fysiotherapeut • Verzorgingstehuis

• Dierenasiel • Culturele instellingen • Wilhelmina zalencentrum • Begraafplaatsen • Sportaccomodaties • Sportcomplexen • Aula/kerk • Manege • Zalencentrum • Multifunctioneel centrum	• Seniorencomplex • Bibliotheek • Buurthuizen • Scouting • Onderwijs • Kinderdagverblijven • Winkelcentrum • Postkantoor
---	---

Toeristische bewegwijzering

1. Hotel	wel	Mits minimaal acht slaappleatsen
2. Bed&Breakfast	wel	Mits minimaal vier slaappleatsen
3. Camping	wel	Mits minimaal tien standplaatsen
4. Bungalowpark	wel	Mits er sprake is van een clustering
5. Groepsaccommodatie	wel	
6. Recreatieve voorzieningen	wel	Mits in het seizoen minimaal twintig uur in de week open voor publiek
7. Restaurant/Eetcafé/Bistro	wel	plaats bieden voor vijftig gasten
8. Dancing en zaalverhuur	wel	plaats bieden aan honderd gasten
9. Cafés	niet	trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
10. Cafetaria	niet	trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
11. Museum	wel	veel onbekend verkeer
12. Overige toeristische voorzieningen	wel	mits in het seizoen minimaal twintig uur in de week open voor publiek.

18. Concrete maatregelen en financiën

Dit beleidsstuk beschrijft het beleid voor bewegwijzering. Om dit beleid te laten uitvoeren zijn een aantal concrete maatregelen noodzakelijk. Deze worden per gebied benoemd. Financiering van de maatregelen kan niet uit reguliere budget van jaarlijks **€ 22.120,00**. Om de bewegwijzering helemaal aan te passen volgens het nieuwe bewegwijzeringsbeleid is er eenmalig een budget nodig van **€ 30.000,00**.

De maatregelen en de financiën zijn als volgt opgesplitst:

- Alle bewegwijzering die is geplaatst zonder toestemming van de gemeente moet verwijderd worden als deze permanent van aard is. Dit kan in principe zonder aankondiging. Enkel bewegwijzering die geregistreerd kan worden in de databank van de nationale bewegwijzeringsdienst is toegestaan. Om bewegwijzering in de databank te kunnen opnemen, moet deze genummerd worden. Alle nieuwe bewegwijzering moet voorzien worden van een nummer. → **kosten uit regulier onderhoudsbudget**.
- Objectbewegwijzering in Beilen moet vervangen worden door groene borden met gele letters om uniformiteit in objectbewegwijzering te krijgen. Dit moet binnen één project worden aangepakt, omdat het niet wenselijk is als er twee soorten objectborden tegelijkertijd worden gebruikt. → **eenmalig € 19.000,00**
- Veel hoofdbewegwijzering die op dit moment in de gemeente staat is volgens het nieuwe beleid niet meer noodzakelijk en kan verwijderd of aangepast worden. Dit moet gebeuren in samenwerking met de bordenbeheerder. → **eenmalig € 3.000,00**
- Fietsbewegwijzering die naast hoofdbewegwijzering staat en veelal dezelfde bestemmingen heeft kan worden verwijderd.
- Fietspaddenstoelen die ongenummerd zijn en een oude vormgeving hebben moeten vervangen worden door nieuwe. Dit omdat de nieuwe paddenstoelen opgenomen kunnen worden in de databank van de nationale bewegwijzeringsdienst en zorgen voor een uniforme fietsbewegwijzering. → **eenmalig € 8.000,00**
- Alle toeristische objecten moeten ongeacht of deze binnen of buiten de bebouwde kom liggen bewegwijzerd worden door middel van bruine borden met witte letters, volgens Europese Richtlijnen. De criteria voor toeristische bewegwijzering zijn opgenomen in de notitie toeristische bewegwijzering. → **kosten voor toeristische ondernemers**

De eenmalige kosten kunnen worden gedekt uit de incidentele bestedingsruimte 2014.

Bijlage 1: Symbolen op objectbewegwijzering

